

УПУСТВО

Садржај наставе

Увођење студената у практичну примену теоретски апсолвираних знања из области урбанистичког планирања и пројектовања, кроз симулацију планерско-пројектантског процеса у коме је примаран урбанистички аспект задатка.

стицање знања и вештина у идентификацији и савладавању основних проблемских аспеката урбанистичког планирања и пројектовања (мултифункционалне) локације.

Оспособљавање за истраживање могућности унапређења урбане структуре и идентификацију циљева и ефеката развоја.

Савладавање метода и техника процеса урбанистичког пројектовања, примена савладане методологије процеса пројектовања до нивоа идејних архитектонских и конструктивних решења.

Потребна предзнања:

Тежишно:

У: Разумевање структуре грађене средине и фактора урбаних промена и развојних процеса, знања о основним урбаним функцијама и активностима, знања о принципима обликовања и уређења (јавних) градских простора, (модули Увод у урбанизам, Урбана структура и функције)

Остало:

А: принципи и вештине пројектовања архитектонских мултифункционалних објеката (модули Увод у пројектовање, Организација простора)

АИ: принципи и вештине идејног пројектовања сложенијих конструктивних склопова (модули: Архитектонске конструкције 1, Статика конструкција 2)

Термински план наставе

Студио пројекат одржава се пута недељно по четири часа.

Настава траје 15 радних недеља у школи и 3 радне недеље код куће рачунајући и испит.

За овај курс предвиђена су 16 радних сати недељно (8 сати рада у школи и 8 сати рада код куће).

3 радне недеље предвиђене су за рад код куће и испит (120 сати).

Испит - предаја и одбрана пројекта је 18. радне недеље.

Студијска правила

Пројектни задатак у студију задаје наставник.

Студио води један наставник са једним сарадником и старијим студентима волонтерима.

План рада на предмету одређује наставник.

Најмање 30п, а највише 70п предвиђено је за оцењивање током 15 радних недеља у школи.

Начин и критеријуме оцењивања утврђује наставник.

*на основу Службеног билтена 71/06 Архитектонског факултета: Студијски програми основних академских студија и дипломских академских студија архитектуре од 31. 05. 2006. и Службеног билтена 72/06 Архитектонског факултета: Статут од 09. 10. 2006.

План рада

Назив предмета: Макиш – Београд, нови део града
МОДУЛ 18. Студио пројекат 3 – Урбанизам
Година студија: 5. семестар основних академских студија, 2015/16
Број кредита: 12 ЕСПБ
Термини одржавања наставе: биће накнадно објављен
Термин одржавања испита (предаја и одбрана графичког и семинарских радова): биће накнадно објављен
Термини одржавања колоквијума: биће накнадно објављен

Назив предмета: Студио пројекат 3 – Урбанизам Наставника 10 / Студија 12 / 20 студената по студију																										
Распоред студија: <table border="1"><thead><tr><th><i>Број Студија</i></th><th><i>Наставници</i></th></tr></thead><tbody><tr><td>1</td><td>Проф. мр Рајко Корица</td></tr><tr><td>2</td><td>В.роф. др Александра Ђукић</td></tr><tr><td>3</td><td>В.проф. др Александра Ступар</td></tr><tr><td>4</td><td>В.проф. др Ксенија Лаловић</td></tr><tr><td>5</td><td>В.проф. мр Урош Радосављевић</td></tr><tr><td>6</td><td>Доц. мр Јелена Живковић</td></tr><tr><td>7</td><td>Доц. Зоран Ђукановић</td></tr><tr><td>8</td><td>Доц. др Данијела Миловановић-Родић</td></tr><tr><td>9</td><td>Доц. др Милица Милојевић</td></tr><tr><td>10</td><td>Доц. др Влада Михаилов</td></tr><tr><td>11</td><td>Доц. др Ратка Чолић</td></tr><tr><td>12</td><td>Доц. мр Бисерка Митровић</td></tr></tbody></table>	<i>Број Студија</i>	<i>Наставници</i>	1	Проф. мр Рајко Корица	2	В.роф. др Александра Ђукић	3	В.проф. др Александра Ступар	4	В.проф. др Ксенија Лаловић	5	В.проф. мр Урош Радосављевић	6	Доц. мр Јелена Живковић	7	Доц. Зоран Ђукановић	8	Доц. др Данијела Миловановић-Родић	9	Доц. др Милица Милојевић	10	Доц. др Влада Михаилов	11	Доц. др Ратка Чолић	12	Доц. мр Бисерка Митровић
<i>Број Студија</i>	<i>Наставници</i>																									
1	Проф. мр Рајко Корица																									
2	В.роф. др Александра Ђукић																									
3	В.проф. др Александра Ступар																									
4	В.проф. др Ксенија Лаловић																									
5	В.проф. мр Урош Радосављевић																									
6	Доц. мр Јелена Живковић																									
7	Доц. Зоран Ђукановић																									
8	Доц. др Данијела Миловановић-Родић																									
9	Доц. др Милица Милојевић																									
10	Доц. др Влада Михаилов																									
11	Доц. др Ратка Чолић																									
12	Доц. мр Бисерка Митровић																									
Теме по студијима: <p>Рад на предмету подразумева могућност тематског опредељења студента за ближи избор теме (која се обрађује у појединачном студију) која дефинише специфичан приступ раду на задатку и дефинише пројектантска опредељења у разради.</p> <p>Под разрадом се подразумева, урбанистички пројекат одабране целине, који треба да разреши однос нових просторних облика архитектуре и новог саобраћајног система. Основни задатак је да се успешно прилагоде урбани контекст, просторни облици архитектуре и комуникационе трасе.</p> <p>Тема по студијима биће презентоване на уводном предавању.</p>																										

Циљеви и приступ настави:

Повезивање стечених знања и вештина у поступку урбанистичког пројектовања и увежбавање пројектовања сложених урбанистичко - архитектонских целина у реалном окружењу.

Разумевање специфичних реалних урбаних феномена и процеса њихове трансформације у посматраном социо-економском контексту.

Савладавање метода и техника процене и евалуације понуђених решења у складу са постављеним циљевима.

Дефинисање стратегије и обликованог повезивања предмета истраживања са урбаним зонама града Београда, односно истраживање различитих могућности уређења постојећих урбаних облика у корелацији са постојећом градском структуром.

Са циљем истраживања могућности унапређења постојеће урбане структуре, на основу анализе и разумевања контекста потребно је идентификовати и дефинисати урбанистички пројекат у оквиру задатог просторног полигона.

Идентификација урбанистичког пројекта подразумева ближе дефинисање уже просторне подцелине у проблемском/тематском и локационом смислу. Рад на задатку је усмерен ка утврђивању предлога будућег коришћења, уређења и организације простора.

У складу са поставком задатка и тематским оквиром, одабраном темом и уже дефинисаном локацијом (оквирне површине 2-5 ха) потребно је урбанистички пројекат обрадити кроз три нивоа:

1. Концептуална поставка:

На нивоу концептуалне поставке ближе се испитују и формулишу циљеви, очекивани развојни ефекти и циљне групе корисника уже локације у односу на шири контекст. Очекивани резултат је успостављање адекватне релације са посматраним контекстом на више различитих нивоа:

- *програмском нивоу:* дефинисањем структуре активности, предлогом могућих капацитета за планиране програме, успостављањем веза са окружењем.
- *просторном нивоу:* дефинисањем концепта просторне организације и кретања у релацији са структуром непосредног окружења, поставком просторно-организационог, обликовног и композиционог концепта.

Посебне вредности се могу тражити у: очувању и наглашавању затечених вредности локације, начинима повезивања планираних садржаја са осталим градским активностима на посматраној локацији и њеном окружењу, начинима успостављања целовите концепције урбане форме као и аутентичних амбијенталних целина.

2. Урбанистички склоп:

На нивоу урбанистичког склопа рад је усмерен ка истраживању облика нових просторно-функционалних склопова, процеса њиховог формирања, структуре и начина коришћења мреже јавних простора на одабраној ужој локацији.

Предлог будућег коришћења и уређења простора треба да је резултат избора одговарајућих активности и просторно-обликовних решења у складу са постављеним концептом.

У том смислу, очекивани резултат је просторно-програмско решење урбанистичког склопа са дефинисаним опсегом остварених капацитета изградње, основним регулационим и нивелационим елементима и правилима коришћења и уређења јавних простора. (Размера 1:1000)

3. Урбанистичко-архитектонско решење сегмента:

На нивоу разраде сегмента урбанистичког склопа рад је усмерен ка преиспитивању и провери квалитета предложеног регулационог решења урбанистичког склопа и ближе дефинисању основних правила даље архитектонске организације и материјализације простора. У том смислу, очекивани резултат је идејно урбанистичко-архитектонско решење сегмента са дефинисаним принципима архитектонске организације и материјализације простора. (Размера 1:500).

Општи критеријуми:

ОК1. Способност израде архитектонских пројеката који задовољавају естетске и техничке захтеве. Дипломац ће имати способност да:

- ОК1.1. Припреми и представи пројекте објеката различите размере, сложености и типологије у разноврсним контекстима, користећи низ медија (техника) и као одговор на задатак;

- ОК1.2. Разуме конструктивни и структурални склоп, стратегије заштите животне средине и регулативне (правне) захтеве који се односе на пројектовање и изградњу комплетног архитектонског пројекта.

- ОК1.3. Развије концептуални и критички приступ према архитектонским пројектима који интегрише естетске аспекте објекта и техничке захтеве изградње и потреба корисника.

ОК2. Адекватно знање историје и теорије архитектуре и сродних уметности, технологија и друштвених наука. Дипломац ће имати знање о:

- ОК2.3. Примени одговарајућих теоријских концепата на пројектовање у студију, показујући промишљени и критички приступ.

ОК3. Знање о ликовним уметностима као утицајним за квалитет архитектонског пројекта. Дипломац ће имати знање о:

- ОК3.3. Креативној примени сличних радова у процесу пројектовања у студију, у смислу њихове концептуализације и репрезентације.

ОК5. Разумевање односа између човека и објекта и између објекта и њиховог окружења, и потребе да се објекат и простори између односе према људским потребама и мери. Дипломац ће имати разумевање о:

- ОК5.1. Потребама и тежњама корисника објеката;

- ОК5.2. Утицајима објеката на животну средину и премисама одрживог пројектовања;

- ОК5.3. Начину на који ће се објекти уклопити у своје локалне контексте.

ОК6. Разумевање архитектонске професије и улоге архитекте у друштву, посебно у припреми пројеката који узимају у обзир социјалне факторе. Дипломац ће имати разумевање о:

- ОК6.1. Природи професионализма и обавезама и одговорностима архитеката према клијентима, корисницима објеката, извођачима грађевинских радова, професионалним сарадницима и ширем друштву;

- ОК6.2. Улози архитекте у пројектантском тиму и грађевинској индустрији, препознавајући важност текућих метода и трендова у обликовању грађене средине;

- ОК6.3. Могућем утицају пројеката за изградњу на постојеће и будуће заједнице.

ОК7. Разумевање метода истраживања и припреме пројектних задатака за архитектонски пројекат. Дипломац ће имати разумевање о:

- ОК7.1. Потреби да се критички испитају примери који су функционално, организационо и технолошки релевантни за постављени пројектни задатак;

- ОК7.2. Потреби да се процене и припреме пројектни задаци различитих размера и типологија, да се дефинишу захтеви клијента и корисника и њихова прилагодљивост локацији и контексту;

- ОК7.3. Доприносима архитектата и професионалних сарадника у формулисању пројектног задатка и истраживачких метода потребних за припрему задатка.

ОК9. Адекватно знање о физичким проблемима, технологијама и функцији објекта у циљу обезбеђења унутрашњег комфора и заштићености. Дипломац ће имати знање о:

- ОК9.2. Системима за постизање комфора околине у према принципима одрживог развоја;

ОК10. Неопходне пројектантске вештине како би се испунили захтеви корисника у оквирима финансијских ограничења и грађевинских прописа. Дипломац ће имати вештине да:

- ОК10.2. Разуме механизме контролисања трошкова током израде пројекта;

- ОК10.3. Изради пројекат који ће испуњавати услове корисника и бити у складу са правном регулативом, одговарајућим стандардима перформанси материјала и захтевима у вези са здрављем и безбедношћу корисника.

Садржај пројекта:

Тема и садржај биће накнадно објављен, после уводног предавања, као одвојени сепарат.

Метод извођења наставе:

Настава се одвија кроз комбинацију више разноврсних облика рада, као што су интерактивни облици наставе, анализа случајева, индивидуални и групни пројекти, истраживачки пројекти, презентације, есеји, семинарски радови итд.

Рад се организује у 12 студија, са највише 20 студената у студију, уколико су у студију наставник и сарадник.

Рад у студију воде и реализују најмање један наставник и сарадник из тежишне тематске области пројекта - урбанизам.

У реализацији студијске наставе учествују и наставници компетентни за решавање проблемских аспеката из других научних и стручних области.

Настава на факултету одвија се два пута недељно по 4 сата према утврђеном распореду.

Настава се изводи кроз групни и индивидуалан практичан рад студената у два основна блока наставе, праћен тематским предавањима и дискусијама везаним за тему пројекта и кроз две радионице у форми презентације и одбране радова.

Настава се обавезно одвија кроз комбинацију више разноврсних облика рада, као што су предавања ек-катодре, интерактивни облици наставе, анализа случајева, индивидуални и групни пројекти, истраживачки пројекти, презентације, есеји, семинарски радови итд.

Обавезна литература:

ВАНИШТА ЛАЗАРЕВИЋ, Е. (1999) Урбана реконструкција, Београд, Задужбина Андрејевић

ВАНИШТА ЛАЗАРЕВИЋ, Е. (2003) Обнова градова у трећем миленијуму, Београд, Завод за уџбенике

ЂОКИЋ, В. (2004) Град и градски трг, Београд, Архитектонски факултет Универзитета у Београду

ЂУКАНОВИЋ, З., ЦХЕРУБИНИ, Р. А. и ЖИВКОВИЋ, Ј. (2008) Градови, реке, обале : Рим – Београд, Београд, Италијански институт за културу

ЂУКАНОВИЋ, З. и ЖИВКОВИЋ, Ј. (2008) Јавна уметност и креирање места: студија случаја - Београд, Градска општина Стари Град, Београд, Архитектонски факултет Универзитета у Београду

ЕЛИН, Н. (2002) Постмодерни урбанизам, Београд, Орион арт

КОРИЦА, Р. (2008) Инфраструктура, саобраћај, урбанизам, архитектура, Београд, Архитектонски факултет Универзитета у Београду

МАКСИМОВИЋ, Б. (1967) Емилијан Јосимовић, Први Српски Урбаниста 1867-1967, Београд, Институт за Архитектуру и Урбанизам Србије

МИЛИЋ, В. А. (2006) Урбанистички аспекти социјалног становања, Београд, Архитектонски факултет Универзитета у Београду

НИКЕЗИЋ, З. (2007) Грађена средина и архитектура, Београд, Архитектонски факултет Универзитета у Београду

ПЕРОВИЋ, М. и СТОЈАНОВИЋ, Б. (1985) Искуства прошлости, Истраживање алтернативних модела града, студија реконструкције центра Новог Београда и Савског амфитеатра, Београд, ЗПГРБ

РАЛЕВИЋ, М. (1991), Урбани склоп становања као процес, Београд, Архитектонски факултет у Београду

03	година	B	семестар				
назив курса: Курс 18. – Студио пројекат 3 – Урбанизам						12 ЕСПБ	
		ПРОГРАМ ВЕЖБИ	АКТИВНОСТИ ВАН ФАКУЛТЕТА	сати предавања	сати у студију	сати рада ван факултета	
активна настава							
01	Урбанистичко решење	Упознавање са задатком		0	8	8	
02		А) Урбанистичко решење	индивидуални рад на пројекту, рад на терену, читање литературе, истраживање примера	0	8	8	
03		1. Концептуална поставка Идентификација урбанистичког пројекта и ближе дефинисање задатка. Препознавање проблема, контекста и вредности локације. Дефинисање полазишта, идеја, визија и циљева. Концептуална поставка, успостављање релација са контекстом.		0	8	8	
04		2. Урбанистички склоп Поставка просторно-функционалног склопа, структуре јавних простора и мреже кретања корисника. Коришћење и обликовање јавних простора. Регулациони и нивелациони елементи. Провера испуњености постављених циљева.		0	8	8	
05				0	8	8	
06				0	8	8	
07		Радионица-Презентација 1: Провера квалитета предложене структуре урбаног склопа, избор сегмента за даљу разраду		0	8	8	
08				0	8	8	
09				0	8	8	
10	Урбанистичко-архитектонско решење	Б) Урбанистичко-архитектонско решење		Индивидуални рад на пројекту, рад на терену, читање литературе, истраживање примера	0	8	8
11		Разрада саобраћајног решења. Урбанистичка техничка разрада. Разрада архитектонског решења. Провера конструктивног склопа и концепта материјализације.	0		8	8	
12			0		8	8	
13		Радионица-Презентација 2: Провера квалитета предложеног решења	0		8	8	
14		Презентационе технике предложеног решења	0		8	8	
15			0		8	8	
пасивна настава							
16		Консултације за завршетак пројекта	Завршавање пројекта Припрема за одбрану пројекта	0	8	28	
17				0	8	28	
18				0	4	16	
		Јавна усмена одбрана пројекта		0	4	0	
				обрачун сати (у студију + ван факултета)	0	144	192
				укупан број сати	336		

Начин полагања испита (садржај пројекта и семинарског рада):

Реализација Модула одвијаће се у 12 студија, којима руководи 9 наставника са сарадницима. Предвиђа се да студио има по 20 студената.

Начин рада, истраживачке методе и технике утврђује руководилац студија у сарадњи са осталим наставницима и сарадницима који учествују у реализацији наставе.

Руководилац студија са тимом осталих наставника и сарадника посебно дефинише тему и начин идентификације урбанистичког пројекта у оквиру задатог полигона и поступак ближег дефинисања задатка. Даљи рад на урбанистичком пројекту подразумева обраду свих горе наведених нивоа и постизање горе наведених очекиваних резултата. Тежиште рада студената, као и обим, односно ниво разраде пројекта може да варира, чиме се остварују посебни истраживачки резултати на нивоу студија или на нивоу индивидуалних пројеката.

Рад на пројекту се може организовати групно и индивидуално.

Настава се у току семестра одвија у три наставна блока у оквиру којих је рад усмерен ка истраживању, разради решења и евалуацији постигнутих резултата. Евалуација се врши јавно и групно на нивоу студија – радионица.

Предлог плана рада по студијама у 3 наставна блока:

1. Сваки студио у целини треба да испита планерско–урбанистичко-архитектонско-економски контекст просторне целине коју обрађују (односно Теме истраживања) на нивоу града. Треба да се препознају концептуална поставка, могућности и потенцијали локације.

(КОЛОКВИЈУМ 1: Радионица – Презентација 1 на 07. вежбању)

Прилози: препознавање проблема, контакста, вредностилокације и дефинисање задатка, визије, идеје за даљи рад.

Препознавање регулационо нивелационих елемената, волумена и физичке структуре будућег окружења. Размера 1:20 000, 1:10 000, 1:5000.

Рад: индивидуалан или групни, информисање из публикација, Генералног урбанистичког плана, Саобраћајног мастер плана, стручне литературе, истраживања на терену.

2. У сваком студију се прави 5 група са по 6 студента, где свака група обрађује локацију (ужу локацију). Сами студенти дефинишу адекватну „урбано функционално-физичку целину“ (шири простор) која ће бити предмет истраживања. Свака група прави обавезну ФОТО ДОКУМЕНТАЦИЈУ „урбано функционално-физичке целине“. Напомињемо да се овај простор може касније проширити и смањити у зависности од новог решења. Свака група одређује своју стратегију просторног повезивања теме истраживања са ширим урбаним системом, и повезивање са дефинисаном „урбано функционално-физичком целином“.

(КОЛОКВИЈУМ 2: Радионица – Презентација 2 на 13. вежбању)

Прилози: волуметријски приказ урбано функционално-физичке целине са пратећом фотодокументацијом. Разрада саобраћајног, урбанистичког и обликовног решења. Размера 1:5000, 1:2500, 1:1000.

Рад: индивидуалан или групни, информисање из Студија изводљивости, стручне литературе, истраживања на терену.

3. По 3 или више студената у групи, дају свој предлог будућег коришћења, уређења и организације градског простора у новом стеченом окружењу. Свака група даје 2 различита просторно-обликовна решења „урбано функционално-физичке целине“. Ново решење треба да препозна могућности уређења целине и међусобну повезаност планског оквира, просторног окружења, пројектовања и изградње.

(ЗАВРШНА ПРЕДАЈА: Јавна усмана одбрана пројекта на 18. вежбању)

Прилози: Урбанистичко и обликовно решење урбано функционално-физичке целине, карактеристични планови размера 1:5000, 1:1000, 1:500, 1:250, 3Д приказ станице са окружењем.

Рад: индивидуалан или групни, информисање из стручне литературе, часописа, истраживања на терену.

На финалној јавној усменој одбрани пројекта презентују се све фазе семестралног рада приказане графички (оквирне размере од 1:5000 до 1:500, заједно са тродимензионалним приказима) и техникама по избору, у потребном броју прилога. Обавезно је ПОШТОВАЊЕ ФОРМЕ И ФОРМАТА ПРЕДАЈЕ Колоквијума 1, Колоквијума 2 и Завршне Предаје. ПСД подлога ових плаката биће постављена на вебсајту Факултета до 05. вежбања.

Критеријуми оцењивања:

Оцена рада врши се на основу општих и посебних критеријума. Општи критеријуми односе се на процену достигнутог нивоа *основних* знања, вештина и техника урбанистичког пројектовања, кроз вредновање остварених резултата у односу на полазишта постављена ближом дефиницијом задатка:

- Концептуална поставка: квалитет успостављене релације са контекстом
 - у програмском смислу
 - у просторном смислу
- Урбанистички склоп: квалитет структуре склопа
 - У смислу односа јавно - приватно
 - У регулационом смислу
- Урбанистичко-архитектонско решење сегмента: квалитет организације простора
 - У функционалном смислу
 - У обликовном смислу
- Информативност и јасноћа приказа

Посебни корективни критеријуми утврђују се по основи примењеног начина рада, тежишта и обима рада. Ове критеријуме утврђују наставници и сарадници који учествују у реализацији наставе.

Прелазна оцена рада подразумева минималну оцену по општим критеријумима.

Оцењивање:

Оцењивање рада на пројекту врши се кроз:

- Оцењивање постигнутих резултата у току семестра: кроз две радне презентације пројекта – радионице, чиме студент стиче 40% (20%+20%) коначне оцене; и кроз активности на вежбама, чиме студент стиче 10% коначне оцене;
- Оцењивање на јавној одбрани рада, чиме студент стиче преосталих 50% оцене (40% финални рад+10% усмена одбрана).

Предвиђена је јавна усмена одбрана пројекта, а у оцењивању рада учествују сви наставници и сарадници реализатори наставе у студију.

Сви радови се излажу на семестралној изложби: Модул 18 - Студио Пројекат 3 – Урбанизам.

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	пројекат	40
колоквијуми 1 + 2	20 + 20	усмени испит или писмени елаборат	10

Услови предаје после заказаног рока:

из статута АФ

Статутарне одговорности и права студената:

из статута АФ